

بررسی جایگاه پند و اندرز در آثار غنایی نظامی

مرضیه زارع

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور، واحد زیرآب، رشته‌ی زبان و ادبیات فارسی

چکیده:

نقش ادب تعلیمی در ادبیات فارسی بسیار پررنگ است. چنانکه بخش عظیمی از آثار حماسی و غنایی ادبیات مشحون از ابیات حکمت آمیز و پندآموز است. در این میان نقش بزرگی چون حکیم نظامی گنجوی، در پرداختن به مسائل حکمی و تعلیمی بسیار برجسته و تأثیرگذار است. بحث اخلاق و نمود کارکردهای درست زندگی یکی از اهداف مهم نظامی بوده که آن را به وفور در داستان‌های غنایی خویش آورده است و از هر بهانه‌ای در روند داستان برای بیان اعتقادات خویش بهره جسته است. از نتایج کاربرست این رهیافت علمی بر می‌آید که توجه و اهمیت به آموزه‌های این شاعر بزرگ در آثارش، راهکاری اساسی برای رهایی انسان از قید و بندهایی است که مخمل آرامش فکری و روحی انسان است. روش پژوهش در این نوشتار، توصیفی-تحلیلی است که با تحقیق در آثار غنایی نظامی و به روش اسنادی و کتابخانه‌ای صورت گرفته است. در این پژوهش قصد داریم تا به جایگاه پند و اندرز در آثار غنایی نظامی بر مبنای سه بعد وجودی انسان یعنی بعد الهی، اجتماعی و فردی پردازیم تا دیدگاه تازه‌ای را برای مخاطبان جویای ادب و اخلاق فراهم سازیم. در این پژوهش، بیشترین تأکید نظامی به بعد فردی انسان است که در نهایت به جامعه آرمانی و الهی می‌رسد.

کلید واژه: ادب تعلیمی، پند و اندرز، نظامی گنجوی